

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2014. június 12.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Szolgáltatásnyújtás szabadsága — EUMSZ 56. cikk — Szerencsejátékok — Szövetségi szabályozás, amely az internetes szerencsejátékokra vonatkozóan tilalmakat ír elő, amelyeket egy korlátozott időszakon keresztül valamely tagállam egyik szövetségi egységében nem alkalmaztak — Koherencia — Arányosság”

A C-156/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesgerichtshof (Németország) a Bírósághoz 2013. március 28-án érkezett, 2013. január 24-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Digibet Ltd,**

Gert Albers

és

a **Westdeutsche Lotterie GmbH & Co. OHG**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: M. Ilešič tanácselnök, C. G. Fernlund, A. Ó Caoimh, C. Toader (előadó) és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: A. Impellizzeri tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. április 2-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Digibet Ltd és G. Albers képviseletében R. Reichert és U. Karpenstein Rechtsanwälte, valamint R. A. Jacchia avvocato,
- a Westdeutsche Lotterie GmbH & Co. OHG képviseletében M. Hecker, M. Ruttig és M. Pagenkopf Rechtsanwälte,
- a német kormány képviseletében T. Henze és J. Möller, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

- a belga kormány képviselőjében L. Van den Broeck, M. Jacobs és C. Pochet, meghatalmazotti minőségben, valamint R. Verbeke advocaat,
- a máltai kormány képviselőjében A. Buhagiar, meghatalmazotti minőségben,
- a portugál kormány képviselőjében L. Inez Fernandes, P. de Sousa Inês és A. Silva Coelho, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében F.W. Bulst, I.V. Rogalski és H. Tserepa-Lacombe, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya az EUMSZ 56. cikk értelmezése.
- 2 A kérelmet a Digibet Ltd (a továbbiakban: Digibet), G. Albers és a Westdeutsche Lotterie GmbH & Co. OHG (a továbbiakban: Westdeutsche Lotterie) között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, melynek tárgya a szerencsejátékoknak a Digibet által az interneten történő kínálására vonatkozó tilalom.

A német jogi háttér

- 3 A német alaptörvény 70. és 72. cikke értelmében a szerencsejátékok területén történő jogalkotás a Länder hatáskörébe tartozik.
- 4 Következésképpen a tizenhat Land 2008-ban elfogadta a szerencsejátékokról szóló államszerződést (Glücksspielstaatsvertrag, a továbbiakban: GlüStV 2008), amelyben megállapították az e területen alkalmazandó közös szabályokat. Az államszerződés előírta, hogy e szabályok 2008. január 1-jétől négy éven át alkalmazandók, ily módon azok lejártának időpontjaként 2011. december 31-ét határozta meg.
- 5 A GlüStV 2008-at 2012-ben a szerencsejátékok területén alkalmazandó módosító államszerződés követte (Glücksspieländerungsstaatsvertrag, a továbbiakban: GlüStV 2012), amely 2012. július 1-jén lépett hatályba. Ezt az államszerződést kezdetben valamennyi Land megerősítette, Schleswig-Holstein Land kivételével.
- 6 2011. október 20-án Schleswig-Holstein Land ugyanis elfogadott egy olyan törvényt a szerencsejáték átszervezéséről (Gesetz zur Neuordnung des Glücksspiels, GVOBl. Sch.-H, 280. o., a továbbiakban: GlSpielG SH), amely 2012. január 1-jén lépett hatályba a szerencsejátékokra vonatkozó szabályozás liberalizációja céljából.
- 7 A GlüStV 2008 5. §-ának (3) bekezdésével ellentétben a GlSpielG SH 26. cikke főszabály szerint engedélyezte a nyilvános szerencsejátékok televíziós és internetes reklámozását.

- 8 A GlSpielG SH értelmében a nyilvános szerencsejátékok interneten keresztül történő szervezése és közvetítése többé nem tilos. Bár ehhez továbbra is szükség van a Land hatáskörrel rendelkező hatóságainak engedélyére; a nyilvános fogadások értékesítésére vonatkozó engedélyt bizonyos objektív engedélyezési feltételek fennállása esetén az Európai Unió minden polgárának és jogi személyének meg kellett adni.
- 9 Az összes többi Land esetében a GlüStV 2012 4. §-ának (4) bekezdése és 5. §-a (3) bekezdésének első mondata értelmében főszabály szerint továbbra is tilos a nyilvános szerencsejátékok interneten keresztül történő szervezése és közvetítése, valamint a nyilvános szerencsejátékoknak a televízió, az internet, valamint távközlési eszközök útján történő reklámozása. Ezen államszerződés szerint ugyanis az internet ilyen célokra történő használata csak a lottó és a sportfogadások tekintetében engedélyezhető kivételesen bizonyos feltételek mellett annak érdekében, hogy megfelelő alternatívát kínáljanak az illegális szerencsejáték-kínálattal szemben, és hogy megakadályozzák annak fejlődését és bővülését.
- 10 A szerencsejátékokra vonatkozó, Schleswig-Holstein Landban alkalmazott, megengedőbb jellegű szabályozás 2013. február 9-én vesztette hatályát, amikor e Land csatlakozott a GlüStV 2012-höz, és ezen utóbbi törvény közös rendelkezései a GlSpielG SH rendelkezéseinek helyébe léptek. A GlSpielG SH alkalmazandóságának időszaka alatt azonban Schleswig-Holstein Land számos engedélyt adott ki üzemeltetőknek szerencsejátékok internetes kínálására vonatkozóan, melyek egy átmeneti időszak során még a GlSpielG SH hatályon kívül helyezését követően is érvényesek maradnak.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 11 A Westdeutsche Lotterie Észak-Rajna-Vesztfália állami lottótársasága. A gibraltári székhelyű Digibet a „digibet.com” internetes oldalon díjazás ellenében szerencsejátékokat és sportfogadásokat kínál német nyelven. A Digibet egy Gibraltáron kiadott szerencsejáték-engedély jogosultja. G. Albers a Digibet ügyvezetője.
- 12 A Westdeutsche Lotterie a szerencsejátékokra vonatkozó egyes rendelkezések megsértése miatt versenyellenesnek véli a Digibet ajánlatát. A Westdeutsche Lotterie által a Landgericht Köln előtt előterjesztett kereset nyomán e bíróság a 2009. október 22-i ítéletben a Digibetet és G. Alberst többek közt annak abbahagyására kötelezte, hogy az interneten keresztül Németországban tartózkodó személyek számára kereskedelmi kontextusban, a verseny érdekében lehetőséget kínáljanak arra, hogy díj ellenében szerencsejátékokban vegyenek részt.
- 13 A Digibet és G. Albers által előterjesztett fellebbezés ügyében eljáró Oberlandesgericht Köln a fellebbezési kérelmeket elutasította, és 2010. szeptember 3-án helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.
- 14 A Digibet és G. Albers ezen ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő a kérdést előterjesztő bíróság előtt, és kérték a Westdeutsche Lotterie első, abbahagyásra való kötelezés iránti keresetének a teljes mértékű hatályon kívül helyezését.
- 15 A Bundesgerichtshof álláspontja szerint a Schleswig-Holstein Landban 2012. január 1-jétől hatályos jogi változások alapján nem zárható ki, hogy a felülvizsgálati kérelem a szolgáltatásnyújtás uniós jogi szabadságának megsértésére tekintettel sikeres lehet. E bíróság emlékeztet arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a szerencsejáték-tevékenységet korlátozó szabályozáshoz kapcsolódó kivételeket és fenntartásokat koherenciavizsgálat alá kell vetni abból a szempontból, hogy e kivételek és fenntartások megszüntetik-e a szabályozás jogszerű közérdekek szolgálatára való alkalmasságát (lásd: a Bíróság Carmen Media Group ítélete, C-46/08, EU:C:2010:505, 106. és azt követő pontok). E körülmények között a szövetségi állam többi Landjában hatályostól eltérő, a Länder egyikében

alkalmazandó jogi szabályozás azzal járhat, hogy a szerencsejátékokra az internet tekintetében a többi Landban előírt értékesítési és reklámkorlátozások nem alkalmazhatók az uniós jog megsértése miatt, és így már nincs jogalapja a szerencsejátékok online közvetítésére és szervezésére vonatkozó tilalomnak.

- 16 E bíróság álláspontja szerint azonban nem tűnik arányosnak és az arányosság elvével összeegyeztethetőnek, ha pusztán amiatt, hogy egyetlen Land eltérő szabályozást kíván bevezetni, megakadályozzák, hogy a többi gyakorolni tudja az uniós jog által elismert jogát ahhoz, hogy maguk mérlegelhessék, hogy szükséges-e bizonyos szerencsejáték-tevékenységek – teljes vagy részleges – tiltása, vagy elegendő azok enyhébb vagy szigorúbb ellenőrzések előírásával történő korlátozása (lásd: Carmen Media Group ítélet, EU:C:2010:505, 58. pont). E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy egy szövetségi állami berendezkedésben a Landot sem a szövetségi állam, sem a többi Land nem kényszerítheti arra, hogy a Länder hatáskörébe tartozó területen bizonyos jellegű szabályozást fogadjon el.
- 17 Végezetül e bíróság megjegyzi, hogy a nem harmonizált ágazatokban, mint amilyen a szerencsejáték-ágazat is, a valamely szövetségi állam Ländere közötti különbségek által előidézett inkoherencia által a belső piac tekintetében okozott következményeket nem kellene megkülönböztetni azon, esetlegesen eltérő szabályozások következményeitől, amelyek a kisebb és nagyobb tagállamok esetében állnak fenn, és amelyeket az uniós jognak el kell fogadnia.
- 18 E körülmények között a Bundesgerichtshof úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) A szerencsejáték-ágazat inkoherens korlátozásának minősül-e,

- ha egyfelől egy szövetségi államként kialakított tagállamban a Länder többségében hatályos jog alapján főszabály szerint tiltott a nyilvános szerencsejátékok interneten keresztül történő szervezése és közvetítése, és ezek – alanyi jog nélkül – csak a lottó és a sportfogadások tekintetében engedélyezhetők kivételesen annak érdekében, hogy megfelelő alternatívát kínáljanak az illegális szerencsejáték-kínálattal szemben, és hogy megakadályozzák annak fejlődését és bővülését,
- ha másfelől az említett tagállam egyik Landjában az ott hatályos jog alapján részletesen meghatározott objektív feltételek mellett minden uniós polgárnak és minden velük egy tekintet alá eső jogi személynek engedélyt kell adni sportfogadások interneten keresztül történő értékesítésére, és ez hátrányosan befolyásolhatja a szövetségi állam többi Landjában hatályos, a szerencsejátékok interneten keresztül történő értékesítésére vonatkozó korlátozásnak az az által követett jogszerű közérdekű célok megvalósítására való alkalmasságát?

2) Jelentősséggel bír-e az első kérdésre adandó válasz szempontjából az, hogy a Länder egyikében hatályos eltérő jogi szabályozás megszünteti vagy rendkívül hátrányosan befolyásolja-e a többi Landban hatályos szerencsejáték-korlátozásoknak az általuk követett jogszerű közérdekű célok megvalósítására való alkalmasságát?

Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

3) Megszünteti-e az inkoherenciát, ha az eltérő szabályozást alkalmazó Land átveszi a többi Landban hatályos szerencsejáték-korlátozásokat, még ha az internetes szerencsejátékok az említett Landban alkalmazott eddigi, nagyvonalúbb szabályai egy többéves átmeneti időszakra továbbra is hatályban maradnak az ott már kiadott engedélyek tekintetében, mert ezen engedélyeket nem tudnák visszavonni, vagy csak a Land által nehezen elviselhető kártérítések ellenében vonhatnák vissza?

- 4) Jelentőséggel bír-e a harmadik kérdésre adandó válasz szempontjából az, hogy a többéves átmeneti időszak alatt megszűnik vagy rendkívüli hátrányt szenved a többi Landban hatályos szerencsejáték-korlátozások alkalmassága?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 19 Először is meg kell állapítani, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatot követően Schleswig-Holstein Land csatlakozott a GlüStV 2012-höz, és 2013. február 8-i hatállyal hatályon kívül helyezte a GlSpielG SH-t, de előírta, hogy a megadott engedélyeknek egy átmeneti időszak során érvényeseknek kell maradniuk.
- 20 Ezen pontosításra tekintettel úgy kell tekinteni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a kérdéseivel, amelyeket együttesen kell vizsgálni, lényegében azt kérdezi, hogy az EUMSZ 56. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes a szövetségi struktúrával rendelkező tagállam szövetségi egységeinek többségében alkalmazott olyan közös szabályozás, amely főszabály szerint tiltja a szerencsejátékok interneten történő szervezését és közvetítését, bár egyetlen szövetségi egység egy átmeneti időszakon keresztül hatályban tartott egy a többi szövetségi egység korlátozó szabályozásával egyidejűleg alkalmazott, megengedőbb jellegű szabályozást, és az említett egység engedélyeket adott ki üzemeltetőknek arra, hogy az interneten játékokat kínáljanak, mely engedélyek e megengedőbb jellegű szabályozás hatályon kívül helyezését követően egy átmeneti időszak során érvényesek maradnak.
- 21 Kétségtelen, hogy az olyan tagállami szabályozás, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amely főszabály szerint megtiltja a nyilvános szerencsejátékok interneten keresztül történő szervezését és közvetítését, az EUMSZ 56. cikkben biztosított szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának minősül (lásd: Stofß és társai ítélet, C-316/07, C-358/07–C-360/07, C-409/07 és C-410/07, EU:C:2010:504, 68. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 22 Mindazonáltal értékelni kell, hogy az ilyen korlátozás megengedhető-e az EUMSZ 51. cikkben és az EUMSZ 52. cikkben kifejezetten előírt, az EUMSZ 62. cikk alapján a szolgáltatásnyújtás szabadsága tárgyában egyaránt alkalmazandó eltérések címén a közrenddel, közbiztonsággal és közegészségüggyel összefüggő okokból, illetve hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében azt igazolja-e nyomós közérdek (Garkalns-ítélet, C-470/11, EU:C:2012:505, 35. pont, és Stanleybet International és társai ítélet, C-186/11 és C-209/11, EU:C:2013:33, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 23 Így a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében a szerencsejáték-tevékenységekre vonatkozó korlátozásokat igazolhatja nyomós közérdek, mint például a fogyasztók védelme, és a csalásnak, valamint az állampolgárok játékhöz kapcsolódó túlzott kiadásokra való ösztönzésének a megelőzése (Garkalns-ítélet, EU:C:2012:505, 39. pont, és Stanleybet International és társai ítélet, EU:C:2013:33, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 24 E tekintetben a Bíróság több ízben kimondta, hogy a szerencsejátékok szabályozása azon területek közé tartozik, amelyek tekintetében jelentős erkölcsi, vallási és kulturális különbségek állnak fenn a tagállamok között. A terület uniós szintű harmonizációja hiányában az egyes tagállamok feladata, hogy e területeken saját értékrendjüknek megfelelően megítéljék az érintett érdekek védelméből következő követelményeket (Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ítélet, C-42/07, EU:C:2009:519, 57. pont, és Stanleybet International és társai ítélet, EU:C:2013:33, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), és azon célok meghatározása, amelyeket az EUMSZ 267. cikk alapján a Bíróság elé terjesztett ügyben a nemzeti szabályozás valójában megvalósítani kíván, a kérdést előterjesztő bíróság hatáskörébe tartozik (Dickinger és Ömer ítélet, C-347/09, EU:C:2011:582, 51. pont, és Stanleybet International és társai ítélet, EU:C:2013:33, 26. pont).
- 25 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság nem vet fel kérdést a szolgáltatásnyújtás szabadságának szóban forgó korlátozására vonatkozó igazolást érintően.

- 26 E Bíróság ugyanakkor azon követelményre vonatkozóan terjeszt elő kérdést, amely szerint a tagállamok által előírt korlátozásoknak meg kell felelniük az ítélkezési gyakorlatból következő, az arányosságra és hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó feltételeknek, és különösen azon feltétellel kapcsolatban, amely szerint a nemzeti jogszabály csak akkor alkalmas a hivatkozott cél megvalósítására, ha azt valóban koherens és szisztematikus módon kívánja elérni (lásd: Stanleybet International és társai ítélet, EU:C:2013:33, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 27 A kérdést előterjesztő bíróság tehát azt kívánja megtudni, hogy az alapügy tárgyát képező korlátozó szabályozás teljességének az arányos és koherens jellege kérdésessé válik-e arra tekintettel, hogy kizárólag Schleswig-Holstein Landban megengedőbb szabályozást alkalmaznak egy korlátozott időtartamon keresztül.
- 28 Mind a Digibet és G. Albers, mind a máltai kormány azt állítja, hogy az alapügy tárgyát képező német szabályozás koherenciájának hiányára enged következtetni különösen a Carmen Media Group ítélet (EU:C:2010:505) 69. és 70. pontja, amelyek szerint az érintett Land hatóságainak és a szövetségi hatóságoknak együttesen kell teljesíteniük az EUMSZ 56. cikk betartásának a Németországi Szövetségi Köztársaságot terhelő kötelezettségét, így e hatóságok kötelesek a vonatkozó hatásköreik gyakorlását egymással összehangolni.
- 29 Ezenfelül a Digibet és G. Albers, valamint a máltai kormány a Németországi Szövetségi Köztársaság szövetségi szerkezetére hivatkozva a Winner Wetten ítélet (C-409/06, EU:C:2010:503) 61. pontjára hivatkoznak, amely szerint nem engedhető meg, hogy a nemzeti jog – akár alkotmányi szintű – rendelkezései hátrányos hatással járjanak az uniós jog egységességére és hatékonyságára.
- 30 A Westdeutsche Lotterie, a német, a belga és a portugál kormány, valamint a Bizottság ezzel szemben úgy véli, hogy az első kérdésre nemlegesen kell válaszolni, és az alapügy körülményei között a GlüStV 2012 nem minősül a szolgáltatásnyújtás szabadsága aránytalan korlátozásának.
- 31 E tekintetben először is rá kell mutatni a szerencsejátékok területének különleges jellegére, mely területen – ellentétben a szabad és torzítástól mentes verseny hagyományos piacon való megteremtésével – e versenynek ezen igen különleges piacon, azaz több, ugyanazon szerencsejátékot kínáló üzemeltető között történő alkalmazása káros hatással járhat annak folytán, hogy ezen üzemeltetőket arra ösztönözheti, hogy kínálatuknak a versenytársaikénál vonzóbbá tétele érdekében találékonyságuk terén versenyezzenek, és ezáltal növeljék a fogyasztók játékra fordított kiadásait, valamint azok függőségének kockázatát (lásd: Stanleybet International és társai ítélet, EU:C:2013:33, 45. pont).
- 32 Emiatt, valamint a jelen ítélet 24. pontjában hivatkozott indokok miatt a szerencsejátékok szervezésének különleges területén a nemzeti hatóságok tág mérlegelési jogkörrel rendelkeznek a fogyasztók és a szociális rend védelmével kapcsolatos követelmények megállapítása terén, valamint – amennyiben a Bíróság ítélkezési gyakorlatában megállapított feltételek egyebekben teljesülnek – a tagállamok feladata annak mérlegelése, hogy az elérni kívánt jogszerű célokra tekintettel szükséges-e a játékkal és a fogadással kapcsolatos tevékenységek teljes vagy részleges tiltása, vagy elegendő annak enyhébb vagy szigorúbb ellenőrzési eljárások előírásával történő korlátozása (lásd ebben az értelemben: Stanleybet International és társai ítélet, EU:C:2013:33, 44. pont, és Dickinger és Ömer ítélet, EU:C:2011:582, 99. pont).
- 33 Emlékeztetni kell továbbá arra, hogy ha a Szerződés vagy a rendeletek rendelkezései az uniós jog alkalmazása érdekében a tagállamok számára hatásköröket biztosítanak, vagy kötelezettségeket írnak elő, kizárólag az egyes államok alkotmányos rendszerének körébe tartozik az a kérdés, hogy e hatáskörök gyakorlását vagy e kötelezettségek teljesítését az államok hogyan bízhatják a meghatározott saját szerveikre (Horvath-ítélet, C-428/07, EU:C:2009:458, 49. pont). A Bíróság továbbá megállapította, hogy az olyan államban, mint amilyen a Németországi Szövetségi Köztársaság, a jogalkotó vélheti úgy,

hogy az érintett személyek összességének érdeke alapján a szövetségi hatóságok helyett inkább a Länder feladata bizonyos törvényi rendelkezések meghozatala (lásd ebben az értelemben: Fuchs és Köhler ítélet, C-159/10 és C-160/10, EU:C:2011:508, 55. pont).

- 34 A jelen ügyben a Länder közötti hatáskörmegosztás nem vitatható, mivel az részesül az EUSZ 4. cikk (2) bekezdésében biztosított védelemben, amely rendelkezés szerint az Unió tiszteletben tartja a tagállamoknak a nemzeti identitását, amely elválaszthatatlan része azok alapvető politikai és alkotmányos berendezkedésének, ideértve a regionális és helyi önkormányzatokat is.
- 35 Ezenfelül a jelen ügy körülményei különböznek a Carmen Media Group ítélet (EU:C:2010:505) alapjául szolgáló ügy körülményeitől, hiszen az alapügyben nem az érintett Land és a szövetségi hatóságok viszonyáról, és a vertikális összehangolás esetleges kötelezettségéről van szó, hanem a szövetségi struktúrájú tagállam keretében saját jogalkotási hatáskörökkel rendelkező Länder közötti horizontális viszonyról.
- 36 Végezetül még annak feltételezése esetén is, hogy a valamely Landban alkalmazott, a többi Landban hatályban lévőhöz képest megengedőbb jellegű szabályozás meglete esetlegesen árthat a szóban forgó szabályozás teljessége koherenciájának, meg kell jegyezni, hogy az alapügy körülményei között az ilyen esetleges, a koherencia tekintetében bekövetkező ártalom *ratione temporis* és *ratione loci* egyetlen Landra korlátozódik. Következésképpen nem állítható, hogy a valamely Landban fennálló eltérő jogi helyzet komolyan veszélyezteti a többi Landban alkalmazandó, szerencsejátékokra vonatkozó korlátozásoknak az azok által követett jogszerű, közérdekű célok elérésére való alkalmasságát.
- 37 Amint ugyanis többek közt a német kormány és a Westdeutsche Lotterie írásbeli észrevételeiből kitűnik, a Schleswig-Holstein Landban elfogadott, szerencsejátékokra vonatkozó, megengedőbb jellegű szabályozás 2012. január 1-je és 2013. február 8. között volt hatályban. ezen időpontot követően e Land a többi Landban már hatályban lévő GlüStV 2012 korlátozóbb szabályait alkalmazta.
- 38 E körülmények között a jelen ítélet 28. és 29. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat nem értelmezhető úgy, hogy a többi tizenöt Landnak át kellett vennie a kizárólag Schleswig-Holstein Landban korlátozott időszakon keresztül hatályos fogyasztóvédelmi szintet.
- 39 Következésképpen a szolgáltatásnyújtás szabadságának a szerencsejátékokra vonatkozó szabályozás által megvalósított korlátozása, amely az alapügy tárgyát képezi, megfelelhet az arányosságnak a Bíróság ítélkezési gyakorlatában kidolgozott feltételeinek.
- 40 Emlékeztetni kell mindenesetre arra, hogy a nemzeti bíróságoknak kell a Bíróság által nyújtott útmutatás figyelembevételével megvizsgálniuk, hogy az érintett tagállam által előírt korlátozások az arányosságuk tekintetében megfelelnek-e a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következő feltételeknek (lásd: Dickinger és Ömer ítélet, EU:C:2011:582, 50. pont).
- 41 E megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 56. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a szövetségi struktúrával rendelkező tagállam szövetségi egységeinek többségében alkalmazott olyan közös szabályozás, amely főszabály szerint tiltja a szerencsejátékok interneten történő szervezését és közvetítését, bár egyetlen szövetségi egység egy átmeneti időszakon keresztül hatályban tartott egy a többi szövetségi egység korlátozó szabályozásával egyidejűleg alkalmazott, megengedőbb jellegű szabályozást, mivel az ilyen szabályozás megfelelhet az arányosságnak a Bíróság ítélkezési gyakorlatában meghatározott feltételeinek, melyek teljesülését a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

A költségekről

- 42 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján, a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 56. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a szövetségi struktúrával rendelkező tagállam szövetségi egységeinek többségében alkalmazott olyan közös szabályozás, amely főszabály szerint tiltja a szerencsejátékok interneten történő szervezését és közvetítését, bár egyetlen szövetségi egység egy átmeneti időszakon keresztül hatályban tartott egy a többi szövetségi egység korlátozó szabályozásával egyidejűleg alkalmazott, megengedőbb jellegű szabályozást, mivel az ilyen szabályozás megfelelhet az arányosságnak a Bíróság ítélkezési gyakorlatában meghatározott feltételeinek, melyek teljesülését a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

Aláírások